

Ulikhetsbarometeret

- Samspillet mellom ulikhet, arbeidsmarked og det organiserte arbeidslivet

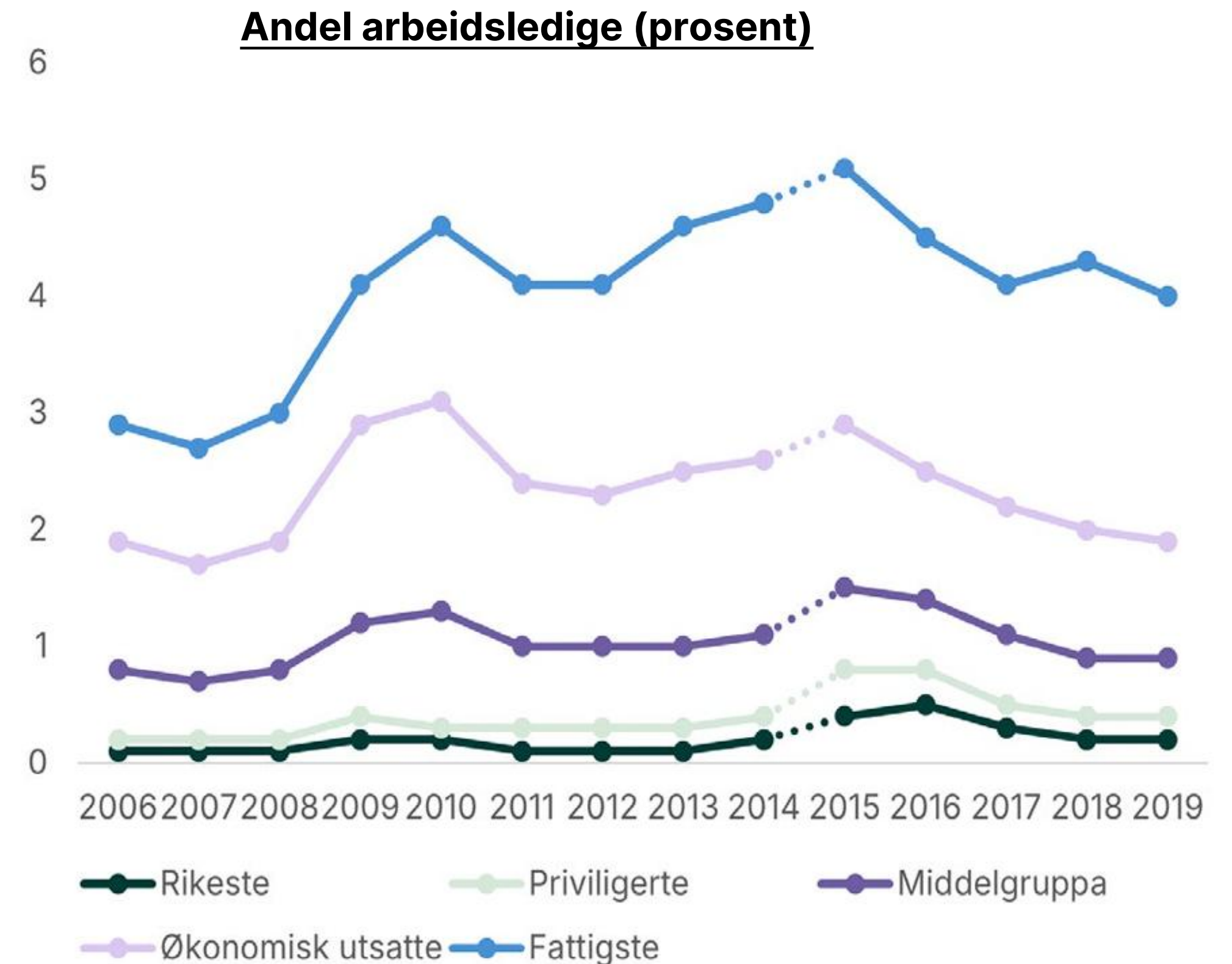
Samspeilet mellom ulikhet, arbeidsmarked og det organiserte arbeidslivet

Samspeilet mellom ulikhet, arbeidsmarked og det organiserte arbeidslivet

- Hva kjennetegner arbeidsmarkedsaktiviteten til personer fra Ulikhetsbarometerets fem inntektsgrupper?
 - Har andelen arbeidsledige, selvstendig næringsdrivende, lønnstakere endret seg de siste femten årene?
 - Er arbeidstakere med lav inntekt i større eller mindre grad tilknyttet en fagorganisasjon eller omfattet av en tariffavtale?

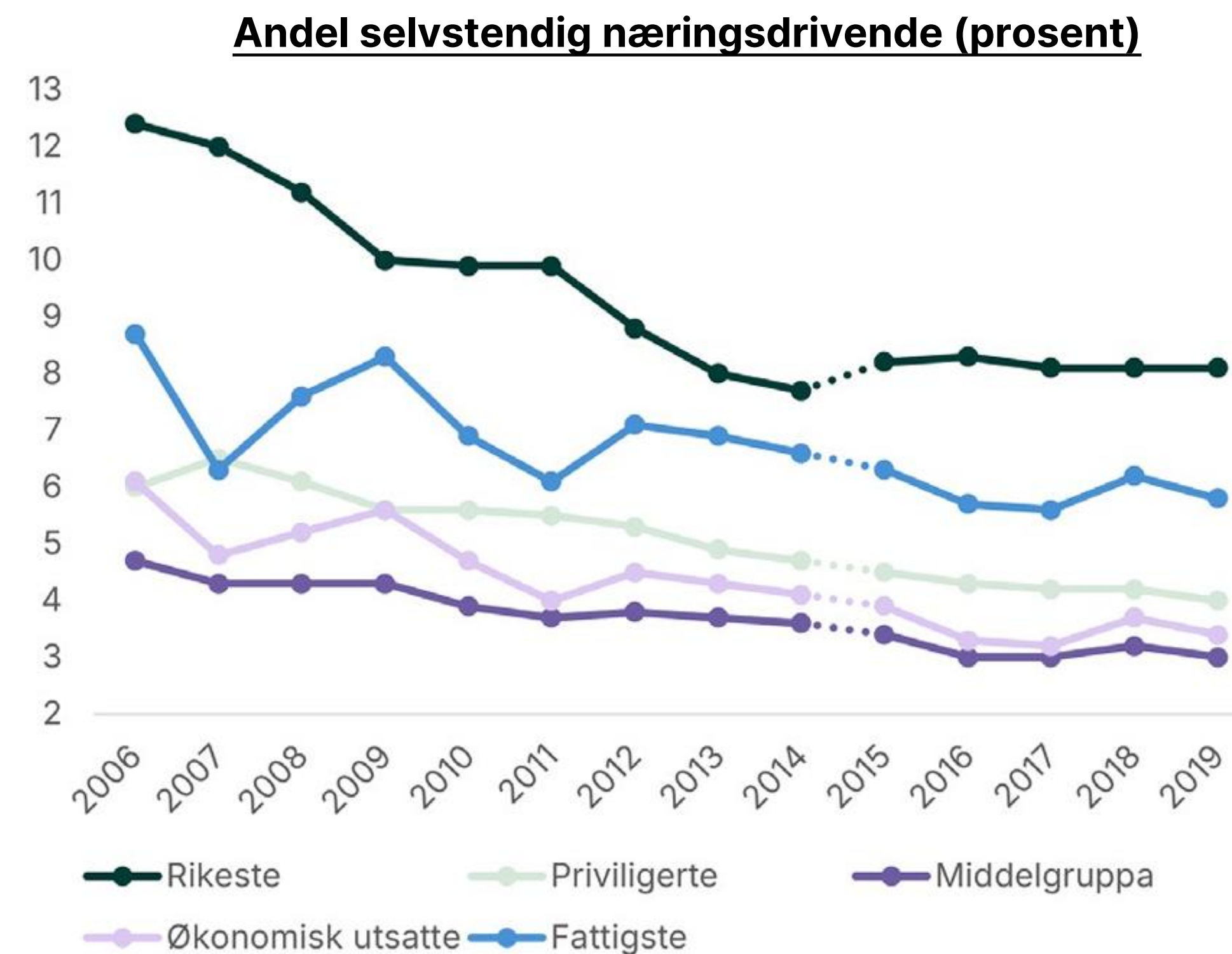
De med lavest inntekt er mer sårbare ved kriser

- Andelen arbeidsledige er høyest blant de fattigste og de økonomisk sårbare, og begge gruppene skiller seg mer ut i nedgangstider.
- Personer med lavest inntekt rammes hardest av økonomiske kriser og nedgangstider, og dermed bidrar perioder med hyppige eller vedvarende kriser til økt ulikhet.

Selvstendig næringsdrivende overrepresentert i bunn og topp

- Selvstendig næringsdrivende er høyest blant både de fattigste og de rikeste.
- I alle gruppene faller andelen selvstendig næringsdrivende fram til 2014. De senere årene tyder på en utflating av trenden.
- Enkelte OECD land viser en økning de seneste årene – tegn på innovasjon, men også mer usikre arbeidsforhold.

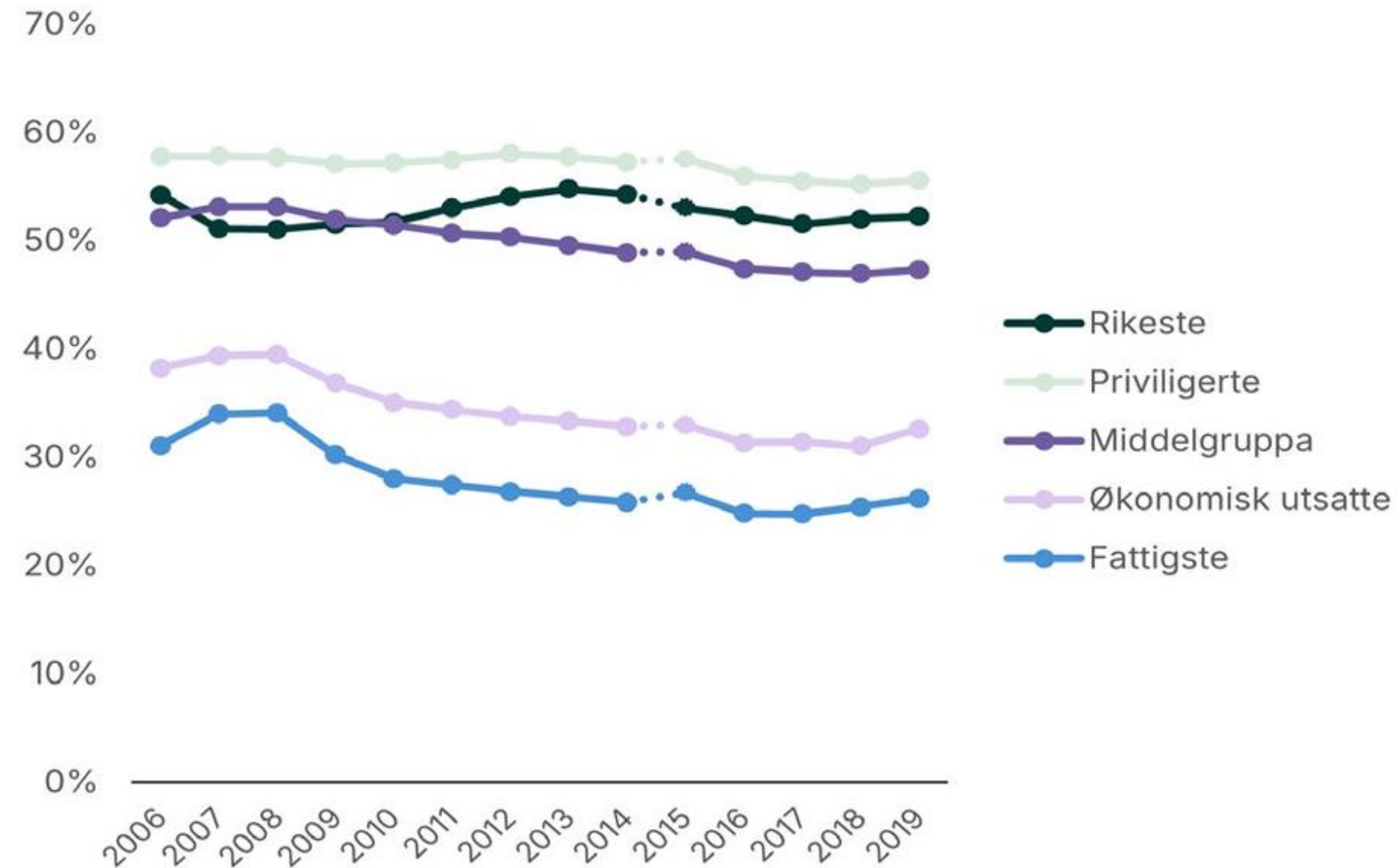
Klare og stabile forskjeller i andel lønnstakere

- Andelen lønnstakere er stabil i alle gruppene, men kontrastene er store.
- 90% av de privilegerte var lønnstakere i 2019. Til sammenligning utgjorde lønnstakere 25% av de fattigste og 32% av de økonomisk utsatte.
- Den lave lønnstakerandelen blant de fattigste og de økonomisk utsatte tyder på at lav lønn i liten grad forklarer deres (relativt) lave inntekt.
 - Mistilpasning i arbeidsmarkedet er trolig en viktigere forklaring: Mange i gruppene med lavest inntekt har en svak tilknytning til arbeidsmarkedet eller jobber få timer per uke.
 - Hva kjennetegner deres tilknytning til det organiserte arbeidslivet?

Ulikhet og organisering i arbeidslivet

- Lønnstakere i lavinntektsgrupper kjennetegnes av lav organisasjonsgrad og tariffavtaledekning.
- Forskjellen i tariffavtaledekning mellom lavinntekts- og høyninntektsgrupper har økt over tid i privat sektor.
- Avtaledekning blant de fattigste har hovedsakelig falt i perioden i privat sektor, mens organisasjonsgraden har holdt seg stabilt lav.
- Dette betyr at lønnstakere med lav inntekt i økende grad finner jobb i virksomheter uten tariffavtale, uten den inntektstryggheten som tariffavtalen bidrar med.

Tariffavtaledekning etter inntektsgruppe i privat sektor

Samspeilet mellom ulikhet, arbeidsmarked og det organiserte arbeidslivet

- Oppsummert kjennetegnes de fem inntektsgruppene av forskjellige arbeidsmarkedsstatus og forskjellige tilknytning til det organiserte arbeidslivet.
 - Personer med lavest inntekt er mest utsatt for svingninger i arbeidsmarkedet.
 - Lavinntektsgrupper kjennetegnes ved lav organisasjonsgrad og tariffavtaledekning, og andelen som jobber i virksomheter uten tariffavtaler har økt over tid.